

УДК 331.-28

Mohyl'nyj, Oleksij Mykolajovych, Doctor of Economics, Professor, Rector of Ukrainian State Employment Service Training Institute (Kyiv)

Kulikov, Hennadij Tymofijovych, Doctor of Economics, Senior Researcher in the Research Laboratory for Social Studies of the Labor Market at Ukrainian State Employment Service Training Institute (Kyiv).

Decent Wages as a Factor of Socio-Economic Stabilization

This article specified the concept of decent wages and revealed the trend in wages. The article demonstrated the correlation of wages and profits and the influence of decent wages on social and economic stabilization. It justified approaches to the need to economically equitable distribution of returns on labor between employees and business owners.

Keywords: decent work, decent wages, gross profit, shadow wages, wage differentiation, progressive income tax, social and economic stabilization.

© Mohylnyi, O.M., Kulikov, G.T., 2017

Могильний Олександр Миколайович, доктор економічних наук, професор, ректор Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України (м. Київ)

Куліков Геннадій Тимофійович, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник проблемної науково-дослідної лабораторії соціальних досліджень ринку праці Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України (м. Київ).

© Могильний О. М., Куліков Г.Т., 2017

ГІДНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ

Уточнено поняття «гідна заробітна плата». Виявлено тенденції заробітної плати. Проаналізовано співвідношення заробітної плати і

Отформатировано: Отступ: Первая строка: 0 см

Отформатировано: По центру

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: полужирный, выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: полужирный, выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

~~прибутку. Показано вплив гідної заробітної плати на соціально економічну стабілізацію. Обґрунтовані підходи до необхідності економічно справедливого розподілу результатів праці між найманими працівниками і власникам підприємств.~~

~~**Ключові слова:** гідна праця, гідна заробітна плата, валовий прибуток, мінімальна заробітна плата, диференціація заробітних плат, прогресивний податок на доходи, соціально економічна стабілізація.~~

~~**Ностановка проблеми.** Актуальним питанням сьогодення є забезпечення гідного рівня життя працюючих на основі гідної заробітної плати, яка є потужним фактором мотивації продуктивної трудової діяльності і соціально економічної стабілізації. Заробітна плата формує сукупний попит населення, оскільки більшу її частину використовують на поточне споживання. Недостатній попит на внутрішньому ринку призводить до скорочення темпів економічного зростання, до збільшення дефіциту Пенсійного фонду. Існуючий рівень оплати праці (в умовах постійного підвищення тарифів, інших видів послуг, вартості харчових продуктів, більш ніж триразової девальвації гривні та двозначної інфляції) не відповідає навіть простому відтворенню людського капіталу, не задовольняє базових життєво забезпечуючих важливих потреби працюючого населення. Заробітна плата в Україні стала однією з найнижчих у світі. Тож виникла потреба в комплексному дослідженні соціально економічної категорії «оплата праці» в Україні з метою вироблення визначення заходів щодо усунення існуючих недоліків та розроблення нової конкурентної політики у цій сфері. Аналіз проблем оплати праці дасть змогу виділити причини виникнення негативних тенденцій та накопичених роками перекручень і диспропорцій у нерозподілі доходів між працею та капіталом.~~

~~**Background:** To date, critical issues are to ensure a decent standard of living for employed residents on the basis of decent wage, which is a powerful factor in motivating productive labor and socio-economic stabilization.~~

Отформатировано: украинский, выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: украинский

Wages create the aggregate demand of the population, since the larger part of earnings is used for current consumption. Insufficient demand in the domestic market leads to a reduction in the rates of economic growth, and increased deficit of the Pension Fund.

- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)

Existing wages (in conditions of constant growth of tariffs, other types of services, the cost of food, more than three times the devaluation of hryvnia and double-digit inflation) does not correspond even to a simple restoration of human capital, does not satisfy the basic, vital needs of the working population. Wages in Ukraine are among the lowest in the world. Therefore, there was a need for a comprehensive study of the socio-economic category *wages* in order to identify activities to address shortcomings and develop new competitive policies in that area. The analysis of the problems of remuneration will make it possible to identify the causes of negative trends and distortions and disproportions in the redistribution of income between labor and capital that have been accumulated for years.

- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: Шрифт: курсив, английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)

~~Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми оплати праці досліджують багато вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких: Т. Кір'ян, В. Ковальов, А. Колот, Т. Костиншина, Ю. Куліков, Г. Кучер, В. Лагутін, Е. Лібанова, Ю. Спасенко, Ю. Харазішвілі, С. Цимбалюк, Т. Пікетті, М. Волгіна, В., Р. Яковлева та інші.~~

- Отформатировано: выделение цветом

Review of recent studies and publications: The issues of wages have been studied by many domestic and foreign scholars, among them: Kir'ian, V. Koval'ov, A. Kolot, T. Kostyshyna, Yu. Kulikov, H. Kucher, V. Lahutin, E. Libanova, Yu. Spasenko, Yu. Kharazishvili, S. Tymbaliuk, T. Piketty, M. Volhin, R. Yakovlev and others.

- Отформатировано: Шрифт: не полужирный
- Отформатировано: Шрифт: не полужирный
- Отформатировано: Шрифт: не полужирный

~~Мета статті — обґрунтувати вплив гідної заробітної плати на соціально економічну стабілізацію.~~ **Objective:** To substantiate the influence of decent wages on social and economic stabilization.

- Отформатировано: Шрифт: не полужирный

- Отформатировано: выделение цветом
- Отформатировано: Шрифт: полужирный

The concept of decent wages

- Отформатировано: Шрифт: полужирный

According to the International Labor Organization (ILO), decent work involves opportunities for work that is productive and delivers a fair income, security in the workplace and social protection for families, better prospects for personnel development and social integration.

Концепція гідної заробітної плати

За визначенням МОП, гідна праця — це високоефективна праця в умовах свободи, рівності, безпеки та поваги до людської гідності, яка забезпечує справедливий зарібок, безпеку на робочому місці та соціальний захист працівників та членів їхніх сімей, сприяє професійному росту працюючих та їх соціальній інтеграції. Decent work should begin, continue and be completed, as a process, with decent pay. Firstly, decent work is the basis and the reason for decent pay which, in its turn, is the derivative and consequence of the work. Secondly, decent pay, as an independent category, forms and motivates decent work, being at the same time the primary cause rather than the consequence of decent work. Decent wage implies not only its appropriate level in nominal and real terms, but also proper organization, modern forms and systems, culture and equity of (including wage funds), accrual, timely payments, and others. [1].

Гідна праця має починатися, супроводжуватися і завершуватися як процес гідною оплатою. По-перше, гідна праця — це основа, причина гідної оплати праці, яка, в свою чергу, є йогою (праці) похідною і наслідком. По-друге, гідна оплата праці як самостійна категорія формує і мотивує гідну працю, виступаючи при цьому вже не наслідком, а йогою (гідної праці) першопричиною. Під гідною заробітною платою розуміються не тільки її відповідний рівень в номінальному і реальному обчисленні, а й належна організація, сучасні форми і системи, культура і справедливість формування (включаючи фонди оплати праці), нарахування, своєчасність виплати і т. д. тощо [1].

Гідна заробітна плата дає працівникові можливість забезпечити не тільки власні потреби, а й гідне життя потреби членам сім'ї. Відповідно до п. 1 ст. 25

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Отступ: Слева: 0,63 см, Первая строка: 0,62 см, интервал после: 0 пт, междустрочный, 1,5 строки

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: полужирный, английский (США), выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman, выделение цветом

Загальної декларації прав людини ООН від 10.12.1948 р., «кожна людина має право на такий життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування, який є необхідним для підтримання здоров'я її добробуту її самої та її сім'ї, і право на забезпечення в разі безробіття, хвороби, інвалідності, вдовства, старості чи іншого випадку втрати засобів до існування через не залежні від неї обставини». Decent wages give employees the opportunity to provide not only for their own needs, but also the needs of their families. According to Article 25, paragraph 1, of the UN Universal Declaration of Human Rights dated 10 December 1948 that sets forth that everyone has the right to a standard of living adequate for the health and well-being of himself and of his family, including food, clothing, housing and medical care and necessary social services, and the right to security in the event of unemployment, sickness, disability, widowhood, old age or other lack of livelihood in circumstances beyond his control.

Отформатовано: не выделение цветом

Отформатовано: Шрифт: 14 пт, английский (США)

Отформатовано: английский (США)

Отформатовано: выделение цветом

Гідна заробітна плата як соціально-економічна категорія гідна заробітна плата покликана забезпечувати за своєю місією має вирішувати два життєво важливі завдання: розширене відтворення робочої сили та постійно відновлювану мотивацію до трудової діяльності. Ці дві основні функції заробітної плати майже втрачені йшли з ладу, що, стало в свою чергу, призводить причиною до несправедливого несправедливого розподілу новоствореного продукту іта соціально-економічної дестабілізації в суспільстві. As a socio-economic category decent wage, according to its mission, has to resolve two vital tasks: an expanded reproduction of the workforce and a constantly renewed motivation to work. These two main functions almost went haywire, which led to the unfair distribution of the newly created product and socio-economic destabilization in society.

Отформатовано: английский (США)

Отформатовано: выделение цветом

Згідно з результатами опитування, проведеного Дослідницьким центром Міжнародного кадрового порталу hh.ua у 2016 році, 25% українців вважають, що при поточному стані справ за нинішньої ситуації в країні хорошою гарною

4) comfortable accommodation, own car; 5) opportunities for entertainment and traveling.

Тенденції заробітної плати

Важливо виявити тенденції заробітної плати на основі деяких її показників (табл. 1).

Таблиця 1.

Динаміка деяких показників заробітної плати в 2010–2015 роках Wage trends

It is important to identify wage trends based on some of wage indicators (Table 1).

Table 1. Dynamics of selected wage indicators in 2010–2015

IndicatorsПоказники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Індекс Indices за for 2010– 2015 рр.
Середньомісячна номінальна заробітна	2220	2622	2226	2265	2420	1105	100
Index of nominal average monthly wageІндекс номінальної	100.0	117.6	100.0	102.0	108.0	100.5	100
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року);	100.1	104.6	99.9	100.5	104.0	103.2	100.0
Індекс реальної середньомісячної заробітної плати Real average	110.2	108.7	111.4	108.2	92.5	79.8	110.6
Середньомісячна номінальна тіньова заробітна плата, грн Average nominal	2105	2711	2372	2622	2822	2822	100
Забезпеченість населенню із заробітної плати, млн. грн Atears in	1218	877	820	762	1220	1881	100
Wage atears index Індекс	100.0	71.3	67.4	62.7	100.0	153.5	100
забезпеченості населенню із	82.7	80.2	84.0	80.7	175.2	142.5	100

Джерела References: [3, с.рр. 25–27]; [4, с.р. 36].

На основі даних таблиці 1 можна зробити висновок про наявність тенденції до зниження наведених у ній показників, за винятком офіційної і тіньової номінальних заробітних плат. Середньомісячна номінальна зарплата за 2010–2015 рр. оки зросла в 2,2 рази, але при цьому середньомісячна реальна зарплата підвищилася тільки лише в 1,1 рази. Важливою передумовою забезпечення гідної зарплати є досягнення випереджувальних темпів підвищення номінальної заробітної плати порівняно з темпами зростання споживчих цін. On the basis of the data in Table 1, one may conclude that there is a downward trend in these indicators, with the exception of official and shadow nominal wages. The average monthly nominal salary in 2010–2015

increased 2.2 times, but the real average monthly salary increased only 1.1 times. An important prerequisite for ensuring a decent wage is to achieve a faster growth of nominal wages in comparison with the growth rates of consumer prices.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Слід зазначити, що рівень тіньової зарплати майже рівнозначний офіційній. Виплата зарплат «ву конвертах» призводить до негативних макроекономічних наслідків, супроводжується принизливим положенням працівника іта його економічною залежністю від роботодавця. Зокрема, «мінуси» тіньової заробітної плати для найманих працівників складаються у відсутності: соціальних гарантій, передбачених для працівника; права на оплату листка непрацездатності; права на достроковий вихід на пенсію при роботі в шкідливих умовах; права на скорочений робочий день, тиждень при роботі в шкідливих умовах; права не працювати у вихідний і святковий день; права не залучатися до надурочних робіт без особистого бажання; права на соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. It should be noted that the level of shadow wages is almost equivalent to that of official wages. Payment "in the envelope" leads to negative macroeconomic consequences, accompanied by humiliating employees and causing their economic dependence on the employer. In particular, the disadvantages of shadow wages for hired workers are based on the absence of the following: social guarantees provided to the employee; the right to paid sick leave; right to early retirement due to hazardous working conditions; right to a shorter working day/week due to hazardous working conditions; the right to refuse to work on weekends and holidays; the right to work overtime without personal agreement; the right to social insurance against accidents at work and occupational diseases.

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Показники заробітної плати залишаються занадто низькими, що негативно впливає на розвиток ринку праці, зумовлює його тінізацію, знижуючи гальмуючи мотивацію до трудової діяльності в легальному секторі

економіки. Низька заробітна плата, рівень якої не забезпечує працівникові необхідних умов для відтворення його робочої сили, є проявом експлуатації найманої праці. Wage indicators remain too low, which negatively affects the development of the labor market, contributes to its shadowing, hindering the motivation to work in the legal sector. Wages that do not provide the employee with the necessary conditions for reproduction of his workforce are a manifestation of exploitation of the hired labor. рівень якої не забезпечує найманому працівнику необхідних умов для відтворення його робочої сили.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Слід необхідно відмітити, що погодинна оплата праці в Україні у 5 разів менша мінімально допустимого значення у соціально спрямованих ринкових економіках. Таке відставання від розвинутих країн зумовлюється не відмінностями змісту чи інтенсивності роботи, а є значною мірою здебільшого результатом нееквівалентної вартісної оцінки праці в національній економіці [5, с. 35].

Отформатировано: выделение цветом

It should be noted that the hourly wage in Ukraine is five times lower than the minimum allowable wage in socially oriented market economies. Such a gap with the developed countries is determined not by the differences in the content or intensity of work, but is mainly the result of non-equivalent valuation of labor in the national economy [5, p. 35].

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, Цвет шрифта: Авто, английский (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, Цвет шрифта: Авто

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Для Наприклад, кваліфікація, складність та інтенсивність праці медичної сестри, водія транспортного засобу, муляра чи штукатура, представника іншої професії з інструментом в Україні, Польщі чи Франції можуть бути однакові, але українцям платять в рази значно менше, порівняно з їх колегами за кордоном. Так звісно, це залежить від економічного розвитку та багатства країни, але для людини, працю якої недооцінюють, відносно її внеску у прибуток компанії, не цікавлять теоретичні постулати. Тим більше, що за рівнем оплати праці в Україні відстає від країн ЄС більшою мірою, ніж за рівнем продуктивності праці. For instance, the qualifications, occupational complexity and intensity of nurses, vehicle drivers, masons or plasterers, workers in

other tool occupations in Ukraine, Poland or France can be the same, but Ukrainians are paid significantly less than their counterparts abroad. Of course, it depends on the country's economic development and wealth, however for people whose work is underestimated by their contribution to the company's profit are not interested in theoretical postulates. Moreover, the level of wages in Ukraine lags behind that in the EU countries more than the level of labor productivity.

▲ Низька заробітна плата призвела до чергової масової трудової еміграції, що вже загрожує національній безпеці. Нині, за оцінками міжнародних організацій, майже 5,8 млн. наших громадян постійно перебувають на постійних заробітках за кордоном, і кількість бажаючих виїхати щороку зростає. Ключовий мотив виїзду на пошуки роботи — це принизливо низька мізерна оплата праці. А оскільки робота за кордоном передбачає вищий заробіток, то половина з тих, хто виїжджає, згодна на будь яку роботу. Такої ситуації з еміграцією не було з 1990-х років. Наші Громадяни практично тікають із країни, причому молодь розглядає можливість виїхатизду з України назавжди [6, с. 16, 17]. Безвізовий режим полегнить і прискорить відплив не лише кваліфікованої, а й некваліфікованої робочої сили. Призупинити цей процес еміграції робочої сили може допомогти лише наближення заробітної плати до гідного європейського рівня. Low wages has led to another mass emigration that threatens national security. Currently, according to international organizations, almost 5.8 million of our citizens constantly work abroad, and the number of people wishing to emigrate is increasing every year. The key motive for leaving for job search is a humiliatingly scanty job pay. And since work abroad implies higher earnings, half of those who leave, agree to any work. Similar emigration situation has not been since the 1990-es. Our citizens practically run away from the country, and the youth consider leaving forever [6, pp. 16, 17]. The visa-free regime will facilitate and accelerate the outflow of not only skilled but also unskilled workforce. It is only bringing wages closer to a decent European level that will help to suspend this process.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Україна потернає від застарілої проблеми заборгованості із заробітної плати. Станом на 1 травня 2017 р. обсяг невиплаченої заробітної плати збільшився до 2,2 млрд. грн. Причому 71% цієї заборгованості на економічно активних підприємствах, а дві третини припадає на промисловість. Найбільш незахищеними залишаються працівники збанкрутілих і ліквідованих підприємств через недостатність ліквідаційного майна, а питання створення в Україні гарантійної або страхової установи для забезпечення виплат працівникам заборгованої заробітної плати у разі неплатоспроможності роботодавця досі не вирішено.

Отформатовано: выделение цветом

Затримання виплати заробітної плати є специфічним виявом посилення експлуатації через соціально безвідповідальну поведінку роботодавців. За своєю сутністю її кінцевими наслідками це явище є економічно руйнівним, соціально небезпечним й суцільно аморальним виявом гіперексплуатації праці найманих працівників [7, с. 31]. Ukraine suffers from the obsolete problem of wage arrears. As of May 1, 2017, the amount of back wages increased to 2.2 billion UAH. Moreover, 71 percent of this debt is due to economically active enterprises and two thirds to the industry. The employees of bankrupt and liquidated enterprises are most vulnerable because of the lack of liquidation assets and the issue of establishing a guarantee or insurance institution in Ukraine to ensure payment of employees' back wages in the event of insolvency of the employer has not yet been resolved.

Delay in payment is a specific manifestation of increased exploitation through the socially irresponsible behavior of employers. By its nature and endpoints, this phenomenon is an economically destructive, socially dangerous and socially-immoral demonstration of hyper-exploitation of hired workers [7, p. 31].

Отформатовано: английский (США)

Під впливом зростання підвищення розміру низьких зарплат фонд оплати праці в 2010—2015 рр. оках зростає дещо швидше за випуск продукції (табл. 2). Under the influence of increased low wages, the wage fund in 2010-2015 grew slightly faster than the output (Table 2).

Отформатовано: выделение цветом

Отформатовано: Шрифт: курсив

Отформатовано: Шрифт: не полужирный, выделение цветом

Отформатовано: По ширине, Отступ: Первая строка: 1,25 см, междустрочный, 1,5 строки, Поз.табуляции: 1,63 см, по левому краю

Отформатовано: Шрифт: не полужирный, курсив, выделение цветом

Отформатовано: Шрифт: курсив, выделение цветом

Отформатовано: выделение цветом

Таблиця 2.

Фонд оплати праці (ФОП) у 2010–2015 роках Table 2. Wage Fund (WF) in 2010–2015

Показники Indicators	Reference Period							Indeces for 2010– 2015 деке за 2010– 2015 рр.
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Individual entrepreneur ФОП, млн. грн UAH, M	24364 7	28908 2	33353 3	38445 9	39826 9	37416 3	40593 4	—
Individual entrepreneur деке index ФОП	—	118.6	115.4	115.3	103.6	93.9	108.5	166.6
Production at current prices, UAH, M Випуск у фактичних цінах, млн. грн	—	25074 39	30452 41	32341 71	32605 53	35582 23	44883 98	—
Index of physical volume output in market prices Індекс фізичного обсягу випуску у ринкових цінах	—	105.2	106.3	100.5	99.3	93.0	90.5	93.9
Питома Proportion of individual entrepreneurs ага ФОП in production, у випуску, %	—	11.5	10.9	11.9	12.2	10.5	9.0	—
Share of individual entrepreneurs	26.7	26.8	25.6	27.4	27.2	23.6	20.4	—

Отформатировано: Шрифт: курсив, выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Отформатировано: Отступ: Первая строка: 0 см

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

in GDP,% Частка ФОП у ВВП,%								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

ДжерелаReferences: The State Statistics Service of Ukraine data, Дані Держстату України.

З табл.інші 2 видно, що за період з 2010 р. по 2015 р.ік фонд оплати праці збільшився майже в 1,7 разиа, а випуск скоротився на 6,1%. Однак через високу інфляцію в 2014—2016 рр. платоспроможність громадян знизилася на 25%, а рівень бідності серед працюючих зріс із 20% до 52%. Table 2 shows that for the period from 2010 to 2015, the wage fund increased almost 1.7 times, while the output fell by 6.1 percent. However, due to high inflation rate in 2014—2016, the citizens' solvency decreased by 25 percent, and the poverty rate among employees increased from 20 percent to 52 percent.

Дані табл.інші 2 свідчать, що починаючи з 2012 р. спостерігається тенденція зниження частки фонду оплати праці у валовому внутрішньому продукті з 27,4% до 20,4% у 2015 р., що також свідчить про підвищення капіталом рівня експлуатації праці. Характерно, що в 1990 р. даний показник був у 2,3 раза вищим — 46,7%. The data in Table 2 show that starting from 2012 there is a tendency towards reducing the share of wages in the gross domestic product from 27.4 percent to 20.4 percent in 2015, which also indicates an increase in the level of labor exploitation. It is significant that in 1990 this indicator was 2.3 times higher making 46.7 percent.

Тенденція посилення диференціації заробітних плат

Одним із проявів посилення експлуатації праці найманих працівників є збереження та поглиблення надмірної диференціації заробітних плат. Тому необхідно створити умови для звуження диференціації заробітних плат, яка набула необґрунтовано високих і навіть соціально небезпечних масштабів, оскільки постійно підживлює протестні настрої в суспільстві. Як свідчить світова практика, перевищення розриву в зарплатах у 30 і більше разів

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: український

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: виделение цветом

Отформатировано: виделение цветом

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman

Отформатировано: англійський (США)

Отформатировано: виделение цветом

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, англійський (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, англійський (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, англійський (США)

Отформатировано: англійський (США)

Отформатировано: виделение цветом

критична межа, за якою неможливі соціальний спокій та соціальна безпека в суспільстві. Тому необхідно створити умови для звуження такої диференціації.

The trend toward increased wage differentiation

One of the manifestations of further exploitation of hired labor is preserving and deepening of the excessive difference in wages, which has become unreasonably high and even socially dangerous, since it is constantly fuelling protests in society. As the world practice shows, a 30-fold gap in earnings is a critical limit beyond which social peace and social security are not possible in society. Therefore, it is necessary to create conditions for mitigation that differentiation.

За останні роки (2014-2017) спостерігається тенденція підвищення зарплат топ-менеджерів в Україні, особливо іноземців. До того ж існує величезна різниця в зарплатах найманих працівників і топ-менеджерів. Так, при середній заробітній платі в січні-квітні 2017 р. в економіці 6407 грн (або 245 дол. США) середній фіксований дохід топ-менеджера становить більше 7 тис. дол. США на місяць (або 85 тис. дол. США на рік). Середній загальний дохід (з урахуванням бонусів) становить 115 тис. дол. США. Найвищі заробітні плати отримують топ-менеджери таких секторів економіки як телеком, фінанси, нерухомість і агро / агрохімія. Найнижчі доходи в управлінців у автомобільної галузі та логістики. Зокрема, середній річний дохід керівника з FMCG сектора становить 121 тис. дол. США, фарма — 145,5 тис. дол. США, банки — 243 тис. дол. США, телеком — 345 тис. дол. США, автомобільна галузь — 40,5 тис. дол. США. Причому зарплати українців, які керують найбільшими в країні компаніями, в два рази удвічі менше, ніж у топ-менеджерів, запрошених із за кордону топ-менеджерів [8].

In recent years (2014-2017) there has been a tendency for salaries of top managers in Ukraine, especially foreigners, to increase. In addition, there is a huge difference in earnings of hired workers and top managers. Thus, with the average salary in the economy of UAH 6,407 (or \$245) in January-April 2017, the average fixed income of top managers is over \$7,000 per month (or \$85,000 annually). The average total income (including

- Отформатовано: Шрифт: полужирный
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: Шрифт: полужирный
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: Шрифт: полужирный
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: Шрифт: полужирный
- Отформатовано: Шрифт: полужирный, украинский
- Отформатовано: английский (США)
- Отформатовано: выделение цветом

bonuses) makes \$115,000. Top managers of such sectors as telecom, finance, real estate and agriculture and agrochemistry have the highest earnings. Managers in automotive industry and logistics have the lowest income. In particular, the average annual income of managers in the FMCG sector is \$121,000; in pharmacy — \$145,000.5; banks — \$243,000; telecom — \$345,000; automotive industry — \$40,000.5. And the salaries of Ukrainian citizens who run the largest companies in Ukraine are twice as low as those of the managers who were invited from abroad [8].

У зв'язку з цим Таким чином, існуючі ставки оподаткування податком на доходи фізичних осіб не відповідають принципам соціальної справедливості. Значно більший податковий тягар припадає на бідніші верстви населення, а найзаможніші найбагатші від нього — максимально від нього захищені. За даними Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, у нашій країні заможні верстви населення платять значно меншу частку податків на доходи фізичних осіб, а бідні — відповідно, значно більшу, ніж у порівнянні із розвиненими зарубіжними країнами. Зокрема, верхня процентильна група (топ 1%) сплачує в Україні біля 5% цього податку на доходи фізичних осіб, а в США — біля 40% загальної суми податків. На думку директора цього вказаного інституту, академіка Е. Лібанової, українська соціальна політика не спрямована на зниження нерівності — ані через первинний перерозподіл доходів (система оподаткування), ані через вторинний (система соціальної підтримки). Thus, the existing tax rates on personal income tax do not comply with the principles of social justice. Much greater tax burden falls on the poorer strata of the population, and the richest are most protected from it. According to Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, wealthy people in this country pay a substantially smaller share of personal income tax, and the poor, respectively, pay a larger share in comparison with developed countries. In particular, the upper percentile group (top 1percent) pays in Ukraine about 5 percent of this tax, and in the USA — about 40 percent of the total tax. According to the director of the mentioned above institute,

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Academician E. Libanova, the social policy in Ukraine is not aimed at reducing inequality — neither because of the primary redistribution of income (the taxation system), nor through the secondary redistribution of income (the system of social support).

Отформатировано: английский (США)

Головною інновацією ХХ століття в оподаткуванні було створення й розвиток прогресивного податку на доходи фізичних осіб. Необхідно враховувати, що цій практиці, яка відіграла ключову роль у скороченні нерівності в минулому столітті, сьогодні загрожує міжнародна податкова конкуренція. The major innovation of the 20th century in taxation was the creation and development of a progressive tax on personal incomes. It should be borne in mind that this practice, which played a key role in reducing the inequality in the last century, is facing international tax competition.

Отформатировано: выделение цветом

Прогресивний податок є ключовою складовою дотримання засад соціальної держави. Він відіграв головну роль у її розвитку й трансформації структури нерівності в ХХ столітті та залишається важливим для гарантування життєздатності соціальної держави нині й у майбутньому. A progressive tax is a key component of adhering to the principles of a welfare state. It played a major role in the development and transformation of inequality in the 20th century and remains important for ensuring the viability of a welfare state today and in the future.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Ще у 1919 р. Ірвінг Фішер, президент Американської економічної асоціації, стверджував, що зростання концентрації багатства є головною економічною проблемою держави, і найкращим рішенням є це накладання великого податку на найбільші статки. As early as 1919, Irving Fisher, President of the American Economic Association, stated that the growth of the concentration of wealth is the main economic problem of the state, and the best solution is the imposition of a large tax on substantial assets.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Оподаткування найвищих доходів за дуже високими ставками виявилось єдиним способом завадити зростанню надмірно високих зарплат, яке спостерігається в наш час. Згідно з оцінками експертів, оптимальна найвища ставка податку в розвинених країнах, імовірно, становить понад 80% [9, с. 518]. На наш погляд, в умовах глобалізації потрібен помірний прогресивний податок на доходи фізичних осіб — 40 % — 50% на найвищій зарплаті. Taxation of the highest incomes at very high rates was the only way to prevent the growth of excessively high wages. According to expert estimates, the optimal highest tax rate in developed countries is likely to be over 80 percent [9, p. 518]. In our view, under globalization, a moderate progressive tax on the highest salaries should be at the rate of 40 to 50 percent.

Отформатировано: выделение цветом

Тенденція підвищення зарплат топ-менеджерів спостерігається і в зарубіжних країнах. Характерно, що зростання нерівності є результатом безпрецедентного збільшення нерівності в зарплатах, особливо на верхівці зарплатної ієрархії у великих фірмах. Так, у Сполучених Штатах в 2000—2010-ті рр. намагалися виправдати захмарні винагороди топ-менеджерів (у 50—100 разів вищої за середній дохід) так: акцент робився на тому, що якби не було таких зарплат, то лише спадкоємці могли б досягти справжнього добробуту, що також було б несправедливо. Прибутки у розмірі декількох мільйонів або десятків мільйонів євро, що виплачуються топ-менеджерам, ведуть до більшої соціальної справедливості. Зрозуміло, що це маніпуляція суспільною свідомістю. Так поступово створюються умови для встановлення ще відвертішої нерівності в зарплатах і багатстві, ніж у минулому. Подібна аргументація цілком придатна для закладання основ ще різкішої нерівності у майбутньому [9, с. 426]. На наше переконання, сама по собі економічно не обґрунтована нерівність у заробітних платах несправедлива і навіть аморальна, особливо в нашій країні, де дві третини населення відносить себе до бідних. A trend toward increasing salaries of top managers is also observed in other countries. Characteristically, the growth of inequality is the result of an unprecedented increase

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

in inequalities in salaries, especially at the top of the salary hierarchy in large firms. In 2000–2010, attempts were made in the United States to justify the superfluous top-manager remuneration (50-100 times higher than the average income) like this: if there were no such salaries, only the heirs would achieve true welfare, which is also unfair. Profits in the amount of several million or tens of millions of euros paid to top managers lead to greater social justice. It is clear that this is a manipulation of public consciousness. Thus, conditions have been gradually created to establish more bare-faced inequalities in wages and wealth than in the past. This argumentation is quite suitable for laying the foundations of even sharper inequalities in the future [9, p. 426]. In our opinion, the inequality in wages is not economically justified, and inequalities are even immoral, especially in Ukraine, where two-thirds of the population consider themselves poor.

Необхідно відзначити, що підвищення цієї нерівності зробило американську фінансову систему крихкішою з однієї простої причини: підвищення воно призвело до нерівності мало наслідком стагнації купівельної спроможності найбідніших і середніх класів, що лише посилює тенденцію до нарощування заборгованості небагатими домогосподарствами.

Оподаткування найвищих доходів за адекватно високими ставками виявляється єдиним способом завадити зростанню надвисоких зарплат, яке нині спостерігається.

It should be noted that the increase in this inequality has made the American financial system more fragile for one simple reason - it has led to a stagnation in the purchasing power of the poorest and middle classes, which only aggravated the tendency to increase indebtedness of poor households.

Taxation of the highest incomes at adequately high rates is the only way to prevent the growth of super-high wages.

Темпи економічного зростання

Підвищення зарплат залежить в основному від темпів зростання економіки. Головною са проблема це низького низький потенціалу зростання

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: не полужирный, не курсив, украинский

Отформатировано: По левому краю

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

української економіки. Основними чинниками цієї фундаментальної проблеми виступають с: несприятливий інвестиційний клімат, скорочення попиту на кваліфіковану робочу силу іта закриття високотехнологічних і переробних підприємств, корумпований державний сектор, монополізація базових секторів економіки, величезне боргове навантаження, нерозвиненість фінансових і товарних ринків, слабкі державні інститути, несприятлива демографічна ситуація, критична тінізація економіки, створеність розподілу ії нерозподілу новостворених доходів тощо [10, с. 7]. А Ннаслідком цього є макроекономічна розбалансованість, що в інтегральній взаємодії з поширенням тіньової економіки іта обмеженістю ресурсів, визнано «ключовими глобальними ризиками». Для України глобальні ризики проявляються соціально економічною й суенільно політичною нестабільністю через критично низький рівень і якість життя населення в даний час і можливою консервацією іх у майбутньому.

Economic growth

Increases in wages depend mainly on the growth rate of the economy. The main problem is the low growth potential of the Ukrainian economy. The major factors behind this fundamental problem are: unfavorable investment climate, reduced demand for skilled labor and the closure of high-tech and processing enterprises, corrupt public sector, monopolization of the basic sectors, huge debt load, underdeveloped financial and commodity markets, weak public institutions, unfavorable demographic situation, critical shadowing of the economy, distortion of distribution and redistribution of newly created incomes, and others. [10, p. 7]. As a result, there is a macroeconomic imbalance that with the integrated interaction of the spread of the shadow economy and resource constraints has been identified as *key global risks*. For Ukraine, global risks are manifested by socio-economic and socio-political instability due to the critically low level of standard of living and quality of life now and its possible preservation in the future.

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Отформатировано: Шрифт: курсив

За час своєї незалежності Україна пройшла через три фінансово-економічні кризи: кризу переходу від одержавленої планової економіки до ринкової (1989—1999 рр.) з кумулятивним падінням ВВП 60,7 %; кризу 2008—2009 рр. з пониженням ВВП на 15,1 % і кризу 2013—2015 рр., впродовж яких ВВП знизився на 15,8 %. Згідно з оцінками МВФ, рівень ВВП в цінах 2013 р. буде досягнутий тільки в кінці 2021 року. У прогнозі МВФ для України до 2021 р. середні темпи зростання реального ВВП за період 2016—2021 рр. складуть становитимуть лише 3,3% уна рік. Такий же самий прогноз підтверджується і в Кабінетом Міністрів України. Тобто прогнози передбачення економічного зростання національної економіки як від МВФ, так і від українського Уряду дуже помірні. За нашими ж розрахунками, для того, щоб наблизити зарплату до гідної, потрібні втричі вищі темпи економічного зростання втричі вищі — 10% — 12% вна рік. Since gaining independence, Ukraine has undergone three financial and economic crises: transition from the state-owned planned economy to the market-oriented (1989—1999) with a cumulative fall in GDP of 60.7 percent; the 2008—2009 crisis with a decline in GDP by 15.1 percent and the crisis of 2013—2015, during which GDP fell by 15.8 percent. According to the IMF estimates, the level of GDP in 2013 prices will be reached by the end of 2021. According to the IMF forecasts for Ukraine until 2021, the average real GDP growth for the period 2016—2021 will be only 3.3 percent per year. Similar forecasts are also presented by the Cabinet of Ministers of Ukraine. It means that the prediction of economic growth of the national economy, both from the IMF and from the Ukrainian Government, is likely to be very moderate. According to our calculations, three times higher rates, of 10 to 12 percent per year, are necessary to bring the wages closer to the decent level.

Отформатировано: выделение цветом

Характерно, що в розвинених країнах темпи зростання економіки доволі низькі. Так, у 1970—2010 рр. середні річні темпи зростання національного доходу на душу населення у восьми найбагатших країнах світу коливалися від

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

1,6% до 2,0 %, а в більшості економік коливалися — в діапазоні від 1,7% до 1,9 %. Тобто це відносно низькі темпи зростання [9, с. 181]. Characteristically, the rates of economic growth in developed countries are rather low. Thus, in 1970—2010, the average annual growth rate of national income per capita in the eight richest countries in the world ranged from 1.6 percent to 2.0 percent, and in most economies from 1.7 to 1.9 percent [9, p. 181].

Отформатировано: английский (США)

Гальмом розвитку економіки є великий державний борг. Тому ж основними макроекономічними цілями є зменшення частки державного зовнішнього боргу у валовому внутрішньому продукті до 71% в 2020 р. з очікуваних 90% у 2017 р. Пріоритетним завданням залишається забезпечення сталого економічного зростання в довгостроковому періоді з метою підвищення соціальних стандартів населення і можливості розраховуватися з боргами. Це недалеко від максимального рівня в 60%, встановленого чинними європейськими угодами. A large public debt holds back economic development. Therefore, the main macroeconomic objective is to reduce the share of public external debt in gross domestic product to 71 percent in 2020 from the anticipated 90 percent in 2017. The priority objective is to ensure sustainable economic growth in the long run in order to increase social standards and the ability to pay off debts. This is close to the maximum level of 60 percent laid down in the European existing agreements.

Отформатировано: выделение цветом

Найбільш прийнятним способом скоротити значний державний борг є введення спеціального податку на капітал. Вочевидь, це найпрозоріший, найсправедливіший і найефективніший метод [9, с. 551]. The most appropriate way to reduce a significant public debt is to introduce a special tax on capital. Obviously, this is the most transparent, fair and most effective method [9, p. 551].

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Витрати на обслуговування державного боргу збільшилися з 49 млрд грн. в 2014 р. до майже 100 млрд грн у 2016 р. Тільки для обслуговування вже нагромадженого державного боргу за середньозваженою ставкою 6% темп

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

~~приросту реального ВВП України має бути не нижче 6% щороку.~~ The cost of servicing the public debt increased from UAH 49 billion in 2014 to almost UAH 100 billion in 2016. Only for servicing the already accumulated public debt at an average weighted rate of 6 percent, the growth rate of Ukraine's real GDP should not be lower than 6 percent annually. Якщо щорічно на 6% збільшувати ВВП, весь приріст буде скеровуватися на обслуговування державного боргу.

~~Ще одним завадним гальмом економіки є величезний дефіцит Пенсійного фонду (ПФ), який в 2016 р. досяг близько 145 млрд грн, або майже 6% ВВП. Новостворені та залучені ресурси, які мали б спрямовуватися на інвестиції та стимулювання економіки, витрачаються на фінансування дефіциту ПФ.~~ Another neglected hindrance to the economy is the enormous deficit of the Pension Fund (PF), which in 2016 reached about UAH 145 billion, or almost 6 percent of GDP. Newly created and attracted resources that should have been channeled to invest and stimulate the economy are spent on financing the deficit of the Pension Fund.

~~Співвідношення оплати праці й прибутку~~

~~Питання розподілу доходу від виробництва між заробітною платою і прибутком, між трудовими доходами і доходами від капіталу завжди були елементом гострого конфлікту соціальних партнерів на рівні підприємств, галузей та економіки в цілому.~~

~~The payroll-to-gross-profit ratio~~

The issue of the distribution of income from production between payroll and profits, between labor income and income from capital has always been an element of the acute conflict between social partners at the level of companies, industries and the economy as a whole.

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Аналіз даних табл.иці 4 демонструє тенденцію зниження частки оплати праці у валовій доданій вартості й тенденцію підвищення в ній частки прибутку. Так, частка оплати праці знизилася з 54,3% у 2010 р. до 46,0% в 2015 р., (тобто на 8,3%) відсоткових пунктів, а валовий прибуток і змішаний дохід збільшилися за той жесамий період з 45,4% до 53,0% (або на 7,6%) відсоткових пунктів. За даними Федерації професілок України, найманим працівникам щорічно не доплатують 200 млрд грн через зменшення фонду оплати праці. Усе це додатково свідчить про підвищення рівня експлуатації робочої сили. Адже відрив доходів власників капіталу від заробітної плати найманих працівників, особливо робітників вищої та найвищої кваліфікації, призводить до надмірної експлуатації праці. Analysis of data in Table 4 shows a tendency to reduce the share of wages in gross value added and the tendency to increase the share of profit. Thus, the share of wages decreased from 54.3 percent in 2010 to 46.0 percent in 2015 (by 8.3 percent), while gross income and mixed income grew over the same period from 45.4 percent to 53.0 percent (by 7.6 percent). According to the Federation of Trade Unions of Ukraine, hired workers are underpaid \$200 billion annually due to a reduction in the labor compensation fund. All this further indicates an increase in the level of labor exploitation. After all, the separation of the owners' income from wages of hired workers, especially of personnel of higher and highest qualifications and skills, leads to excessive exploitation of labor.

Отформатировано: выделение цветом

Таблиця 4.
Динаміка співвідношення оплати праці й прибутку в структурі валової доданої вартості за 2010—2015 рр. (%)
Table 4. Dynamics of the payroll-to-gross-profit ratio in the structure of gross value added in 2010—2015 (%)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: не полужирный, выделение цветом

Отформатировано: По левому краю

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: не полужирный, выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: курсив, выделение цветом

Отформатировано: По левому краю, Отступ: Первая строка: 0 см

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: не полужирный, курсив

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

(відсотків)

Показники Indicators	Reference PeriodРоки					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gross value added Валова додана вартість	100	100	100	100	100	100
у тому числі Including						
Wages of hired workers Оплата праці найманих працівників	54,3	54,4	58,2	56,9	53,2	46,0
Gross profit, mixed income Валовий прибуток	45,4	45,3	42,7	42,9	46,8	53,0
Податки, пов'язані з виробництвом Production taxes	1,9	1,7	2,1	2,0	1,9	1,9

Production subsidiesСубвенції, пов'язані з виробництвом	-1,6	-1,4	-3,0	-1,8	-1,9	-0,9
---	------	------	------	------	------	------

¹ *Mixed income* Змішані доходи — *is the* ~~це доходи~~ *income of the self-employed worker containing remuneration for the work performed and income from the company's capital.*

— самозайнятих працівників, які включають як дохід від праці, так і дохід від капіталу підприємства.

Джерело *References:* [11, ср. 16].

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Питання про справедливе співвідношення заробітної плати й прибутку дуже актуальне в умовах України. Розміру зарплати має повинно бути достатнімьо для того, щоб вона виконувалаання своїї фундаментальних функцій, а величинаи прибутку достатньою вистачати для оновлення їй розвитку виробництва. У зв'язку з цим Зважаючи на це, дуже важливо знаходити «золоту середину». Вирішувати питання про співвідношення заробітної плати і прибутку доцільно на рівні підприємства і лише на договірній основі на принципах соціального партнерства, а в окремих випадках (зокрема, при винуску однорідної продукції) — на рівні підвиду або виду економічної діяльності. Зрозуміло, що якби коли всі доходи компанії від винуску продукції пішли буде спрямовано на виплату зарплат, іа на прибуток нічого не залишалсяться, то це унеможливить конкурентний розвиток виробництва на інноваційній основі. A fair payroll-to-gross-profit ratio is a very relevant issue in Ukraine. The size of the salary should be sufficient to fulfill its fundamental functions, and the amount of profit should be sufficient for the renewal and development of production. Hence, it is very important to strike a balance of wisdom. It is appropriate to resolve the question of the payroll-to-gross-profit ratio at the enterprise level and only on a contractual basis through social partnership, and in certain instances (in particular, in the case of homogeneous products) — at the level of subtype or type of economic activity. It is clear that should all of the company's revenues from the output be directed to wages, and nothing left for profit, then it will make innovative competitive development of production impossible.

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Однак, проблема полягає не тільки у визначенні справедливого співвідношення заробітної плати і прибутку, але й у збільшенні доданої вартості в цілому, щоб було що ділити між найманими працівниками йта власниками компаній. Отже, реальний вихід бачиться — вче спрямування фокусу не лише на тому, як поділити новостворений продукт, а й на тому, як збільшити ресурси для розвитку людського, соціального, фізичного та інших видів капіталу. However, the problem is not only in determining the fair ratio of wages and profits, but also in increasing value added in general, so as to divide them between hired employees and company owners. Consequently, the real solution is to focus not only on how to divide the newly created product, but also on how to increase resources for the development of human, social, physical and other types of capital.

Отформатировано: выделение цветом

Висновки та пропозиції

Політика дешевої робочої сили, як спосіб експлуатації працівників і джерело збагачення олігархічних кланів, має відійти в минуле. Перночерговим завданням повинно стати виведення із злиденного стану кожної працюючої людини. Зростання заробітних плат, у т. ч. за рахунок офіційно не врахованої тіньової частини ВВП, закономірно сприятиме виведенню їх із тіні, підвищить сукупний дохід домогосподарств, а це, у свою чергу, збільшить номінальний ВВП та зменшить дефіцит Пенсійного фонду України. **Conclusions and proposals.** The policy of cheap labor as a way of exploiting workers and a source of enrichment of oligarchic clans should go back to the past. The primary task should be to eliminate the bad status of each working person. Growth of wages, including that at the expense of the officially neglected shadow part of GDP, will naturally promote their withdrawal from the shadow, increase household incomes, which in turn will increase nominal GDP and reduce the deficit of Pension Fund in Ukraine.

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: По ширине, интервал после: 0 пт, междустрочный, 1,5 строки

Отформатировано: Шрифт: не полужирный, выделение цветом

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: Шрифт: полужирный

Ураховуючи значну диференціацію заробітних плат, важливим завданням є удосконалення системи їх оподаткування. Перехід від «плоскої» до

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

прогресивної системи оподаткування податком зна доходів фізичних осіб, відміна скасування оподаткування мінімальної заробітної плати і пенсій працюючим пенсіонерам дасть змогу перерозподілити податкове навантаження на високодохідні верстви населення. Considering the significant difference in wages, it is an important task to improve taxation on wages. The transition from the flat scale to the progressive system of individual income tax, the abolition of taxation on minimum wages and pensions of working pensioners will make it possible to redistribute the tax burden on high-income groups of the population.

Отформатировано: английский (США)

Відновлення економічного зростання характеризується нестійкістю, темпи його залишаються низькими. При За таких умовах забезпечити гідну заробітну плату найманим працівникам в найближчі роки часом проблематично, але можливо, у т. ч. з використанням державою нормативно-правових регуляторних заходів, спрямованих на підвищення частки оплати праці у випуску продукції до рівня економічно розвинених країн. Restoration of economic growth is characterized by instability, its rate remains low. In such conditions, it is problematic to provide decent wages to hired workers in the near future; however it is possible, including the use by the state of legal regulatory activities aimed to increase the share of wages in output to the level of economically developed countries.

Отформатировано: выделение цветом

Загальновизнано, що ув самій природі економічного зростання, нобудованого переважно на законах і стимулах ринкової економіки, відсутні протипаги її стримування темпів поглиблення прірви нерівності в заробітних платах, а це унеможливиює досягнення гармонії та соціально економічної стабілізації. Злети й падіння зарплат і цін, доходів і статків створюють певну ситуацію, в якій формується політичні інституції, встановлюються нові правила гри, провадиться відповідна соціально економічна політика, і це ще зрештою спонукає до суспільних, політичних та економічних трансформацій. Причому ті, хто має багато грошей, ніколи не перестануть захищати свої

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

інтереси до «останнього набоя». Тому завдання соціально-економічної стабілізації слід вирішувати шляхом перерозподілу соціальної відповідальності між уповноваженими представниками роботодавців, найманих працівників і держави, тобто на основі цивілізованого соціального діалогу. It is common knowledge that in the very nature of economic growth, built primarily on the laws and incentives of a market economy, there are no balances and constraints of the pace of widening the gap in wage inequality, which makes it impossible to achieve harmony and socio-economic stabilization. The rise and fall of wages and prices, incomes and wealth creates a situation in which political institutions are formed, new rules of the game are established, appropriate social and economic policies are implemented, which eventually leads to social, political and economic transformations. And those who have a lot of money will never cease to defend their interests until the last bullet. Therefore, the task of socio-economic stabilization should be addressed through the redistribution of social responsibility between the authorized representatives of employers, employees and the state, that is, on the basis of civilized social dialogue.

Доцільно включити показник гідної оплати праці в число імперативних вимог соціально-економічної політики та першочергових практичних дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та структур громадянського суспільства усіх рівнів. It is advisable to include the decent wage indicator in the number of imperative requirements for social and economic policy and the immediate practical actions of government, local self-government authorities, and civil society structures of all levels.

Список використаних джерел References

1. Волгин Н.А. — Достойная оплата труда как условие и следствие достойного труда в инновационной экономике [Электронный ресурс]. — URL : Volgin, N.A., "Decent wages as a condition and consequence of decent work in the innovative economy", *Dostojnaja oplata truda kak uslovie*

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: выделение цветом

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: не курсив

Отформатировано: Шрифт: не курсив, английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, английский (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, английский (США)

Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, английский (США)

Отформатировано: Шрифт: курсив

- i sledstvie dostojnogo truda v innovacionnoj jekonomike*, [Online], available at: http://igpr.ru/library/volgin_na_dostojnaja_oplata_truda_kak_uslovie_i_sledstvie_dostojnogo_truda_v_innovacionnoj_j (Accessed 16 May, 2017).
2. *Какая зарплата нужна украинцам, чтобы чувствовать себя комфортно?* [Электронный ресурс]. — URL: "How much salary do Ukrainians need to feel comfortable?" *Kakaja zarplata nuzhna ukraincam, chtoby chuvstvovat' sebjja komfortno?*, [Online], available at: <http://hyser.com.ua/economics/kakaya-zarplata-nuzhna-ukraincam-chtoby-chuvstvovat-sebjja-komfortno-66131> (Accessed 7 June, 2017).
- Статистичний щорічник України за 2015 рік / за ред. І. М. Жук. — К. : Держ. служба статистики України, 2016. — 574 с. [Електронний ресурс]. — URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> State Statistics Service of Ukraine (2016), "Statistical Yearbook of Ukraine, 2015", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 16 May, 2017)
3. _____
4. 4. Харазішвілі Ю.М. Світло і тінь економіки України: резерви зростання та модернізації / Ю.М. Харазішвілі // *Економіка України*. — 2017. — № 4. — с. 22 — 45. *Kharazishvili, Yu.M. (2017), "Light and shadow of Ukraine's economy: growth and modernization reserves", Ekonomika Ukrainy, vol.4, pp.22-45.*
5. 5. Спасенко Ю. Експлуатація найманої праці як чинник розповсюдження тіньової заробітної плати і тіньових доходів / Ю. Спасенко // *Україна: аспекти праці*. — 2009. — № 4. — С. 34 — 38. *Spasenko, Yu. (2009), "Exploitation of hired labor as a factor for spreading shadow wages and shadow revenues", Ukraina: aspekty pratsi, vol.4, pp. 34-38.*
- 5.6. _____ *Молодь залишає Україну* // *Людина і праця*. — 2016. — № 6-7, червень — липень. — С. 16-17. — "Young people leave Ukraine" (2016), *Liudyna i pratsia, vol.6-7, June- July, pp. 16-17.*

- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Код поля изменен
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: Шрифт: (по умолчанию) Times New Roman, 14 пт, украинский, кернинг от 18 пт
- Отформатировано
- Отформатировано
- Отформатировано: Шрифт: курсив
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: украинский
- Код поля изменен
- Отформатировано: Шрифт: курсив
- Отформатировано
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Код поля изменен
- Отформатировано: Отступ: Первая строка: 1,25 см
- Отформатировано
- Отформатировано: украинский
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Отформатировано: Шрифт: курсив
- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано
- Отформатировано
- Отформатировано: Шрифт: курсив
- Отформатировано: английский (США)
- Отформатировано: Шрифт: не полужирный
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Отформатировано: Шрифт: курсив
- Отформатировано: Шрифт: Times New Roman
- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: Шрифт: не курсив
- Отформатировано: Шрифт: не курсив

- 6.7. Мандибура В. Специфічні особливості експлуатації праці в період економічної кризи // Україна: аспекти праці. — 1999. — № 3. — С. 29–33.
 Mandybura, V. (1999), "Specific features of exploitation of labor during the economic crisis", *Ukraina: aspekty pratsi*, vol.3, pp. 29–33.
- 7.8. Названы зарплаты топ-менеджеров в Украине. [Электронный ресурс]. — URL: "Salaries of top managers in Ukraine are named" *Nazvany zarplaty top-menedzherov v Ukraine*, [Online], available at: <http://www.lcmmedia.com.ua/money/nazvanyi-zarplatyi-top-menedzherov-v-ukraine-21283> (Accessed 7 June, 2017).
- 8.9. Пикетти Тома. Капитал у XXI столітті / Тома Пикетті ; Пер. з англ. Наталії Палій. — К.: Наш формат, 2016. — 696 с. (С. 512). — Piketty, Thomas (2016), *Capital in the 21st Century*. [in Ukrainian] Translated from the English, Nash format, Kyiv, Ukraine.
- 9.10. Петрик А.О. Низький економічний зростання — головний виклик для економіки України / О. Петрик // «Дзеркало тижня. Україна». — 2017. — № 17, 13 травня. — С. 7. — Petryk, O. (2017), "Low economic growth is a major challenge for Ukraine's economy", *Dzerkalo tyzhnia*, vol. 17, p.7.
- 10.11. Національні рахунки України за 2015 рік /: Статистичний збірник / Державна служба статистики України. За ред. І.М. Нікітіної. Відп. за випуск О.М.Тринунець, С.А. Духневич, В.А. Снігірьова. — К.: Держ. служба статистики України, 2017. — 185 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> — State Statistics Service of Ukraine (2017), "National Accounts of Ukraine for 2015", available at: www.ukrstat.gov.ua (Accessed 17 June, 2017).

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman, курсив

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman

Отформатировано: украинский

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: не курсив, украинский

Отформатировано: Шрифт: не курсив

Отформатировано: Шрифт: не курсив, украинский

Отформатировано: Шрифт: не курсив

Отформатировано: Шрифт: не курсив, украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: украинский

Отформатировано: английский (США)

Отформатировано: Шрифт: курсив

Отформатировано: Шрифт: Times New Roman

Код поля изменен

Mohylnyi, Oleksii Mykolaiovych, Dr. S. (Econ), Professor, Rector of Ukrainian State Employment Service Training Institute (Kyiv city)

Kulikov, Gennadii Tymofiiiovych, Dr. S. (Econ), Senior Researcher in the Research Laboratory for Social Studies of the Labor Market at Ukrainian State Employment Service Training Institut (Kyiv city)

© Mohylnyi, O. M., Kulikov, G. T., 2017

Могильний Олексій Миколайович, доктор економічних наук, професор, ректор Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України (м. Київ)

Отформатовано: не выделение цветом

Куліков Геннадій Тимофійович, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник проблемної науково-дослідної лабораторії соціальних досліджень ринку праці Інституту підготовки кадрів Державної служби зайнятості України (м. Київ)

© Могильний О.М., Куліков Г.Т., 2017

Гідна заробітна плата як фактор соціально-економічної стабілізації

Уточнено поняття «гідна заробітна плата». Виявлено тенденції заробітної плати. Проаналізовано співвідношення заробітної плати і прибутку. Показано вплив гідної заробітної плати на соціально-економічну стабілізацію. Обґрунтовано підходи до необхідності економічно справедливого розподілу результатів праці між найманими працівниками і власниками підприємств.

Ключові слова: гідна праця, гідна заробітна плата, валовий прибуток, мінімальна заробітна плата, диференціація заробітних плат, прогресивний податок на доходи, соціально-економічна стабілізація.

Отформатовано: украинский

Стаття надійшла This article was submitted on 19 June 2017

Отформатовано: По правому краю